

Commissie adviseert over de jaarrekening van een inbrengende vereniging bij pseudo-fusies

Prof. dr. Stijn Goeminne, Universiteit Gent, Vakgroep Publieke Governance, Management en Financiën

De Commissie voor Boekhoudkundige Normen publiceerde bij het begin van de zomer een nieuw advies dat de verplichting tot het opstellen en de publicatie van de jaarrekening door de inbrengende vereniging in het kader van een pseudo-fusie centraal stelt. Hiermee vult ze een eerder Advies 2013/1 met betrekking tot de boekhoudkundige verwerking van pseudo-fusies bij verenigingen en stichtingen aan met de publicatie- en neerleggingsverplichtingen.

De pseudo-fusie

De Commissie heeft het concept “pseudo-fusie” reeds toegelicht in haar eerder Advies 2013/1¹, waar gesteld wordt dat in de context van verenigingen en stichtingen met pseudo-fusie bedoeld wordt “de inbreng om niet van een algemeenheid door een vereniging of stichting, ten voordele van een andere vereniging of stichting, met toepassing van de artikelen 760 tot 762 en 764 tot 767 W.Venn.”

De “inbreng van een algemeenheid” betreft de rechtshandeling waarbij de inbrengende vereniging of stichting haar hele vermogen, activa en passiva, overdraagt aan één of meer bestaande of nieuwe verenigingen of stichtingen. In tegenstelling tot bij vennootschappen gebeurt dit bij verenigingen of stichtingen “om niet”, of nog : de inbrengende partij ontvangt dus geen enkele vergoeding. Hierdoor heeft de vereniging of stichting die haar volledige vermogen heeft overgedragen geen middelen meer om haar maatschappelijk doel ter verwezenlijken, wat de aanleiding kan zijn om tot ontbinding over te gaan.

In het eerder advies 2013/1 wordt stilgestaan bij de boekhoudkundige verplichtingen die uit pseudo-fusies volgen in de context van verenigingen en stichtingen, advies 2015/3 zet de vereisten inzake opstelling en publicatie van de jaarrekening door de inbrengende vereniging centraal.

Vraagstelling

In Advies 2015/3 antwoordt de Commissie op de vraag welke de verplichtingen zijn voor grote tot zeer grote verenigingen inzake de opmaak en publicatie van de jaarrekening voor een inbrengende vereniging die naar aanleiding van een pseudo-fusie ophoudt te bestaan.

In de structuur van haar antwoord op deze vraag, maakt de Commissie gebruik van een aantal cruciale momenten voor en na het voltrekken van de pseudo-fusie.²

¹ We verwijzen hiervoor naar Goeminne, S., 2013, “Pseudo-fusies van verenigingen en stichtingen”, in : Accountancy Actualiteit 2013/12, p. 4-7.

² Het Advies van de Commissie bevat ook een aantal voorbeeldsituaties die met concrete data de standpunten verduidelijkt. We verwijzen hiervoor naar de volledige tekst van het advies dat u kan vinden op www.cnc-cbn.be KEUZE AAN DE REDACTIE.

Voor het laatste afgesloten boekjaar

De Commissie geeft aan dat de verplichtingen inzake opmaak en publicatie van de jaarrekening van het voorgaande boekjaar onverkort van toepassing zijn in hoofde van de inbrengende vereniging. De inbrengende vereniging moet dus haar jaarrekening neerleggen en publiceren volgens de algemeen geldende bepalingen.

Valt de datum van de vereffening en ontbinding van de inbrengende vereniging of stichting voor de datum van neerlegging van de jaarrekening van het laatst afgesloten boekjaar, dan zal deze jaarrekening reeds de vermelding “in vereffening” bevatten. Valt de ontbinding en vereffening pas na de neerlegging, dan is die vermelding er uiteraard niet.

Voor het lopende boekjaar

Omwille van het belang van continuïteit van informatie beveelt de Commissie aan dat de inbrengende vereniging een jaarrekening opstelt en openbaar maakt voor de periode tussen de afsluitingsdatum van het laatste boekjaar en de datum vanaf dewelke de verrichtingen boekhoudkundig worden beschouwd als “zijnde verricht voor rekening van de verkrijgende/overnemende vereniging”. Deze laatste datum wordt door de Commissie “de datum van boekhoudkundige retroactiviteit” genoemd. Indien de inbrengende vereniging op de neerleggingsdatum reeds is ontbonden en vereffend, bevat de jaarrekening de vermelding “in vereffening”.

Voor de periode na de datum van boekhoudkundige retroactiviteit

Als gevolg van de inbreng om niet van de algemeenheid door een vereniging of stichting, heeft deze geen activa noch schulden meer. Bijgevolg kan de beslissing tot ontbinding en vereffening van de vereniging of stichting worden genomen in één en dezelfde akte.

Het tijdstip van de ontbinding en vereffening zal determinerend zijn of er al dan niet nog een jaarrekening moet opgesteld en neergelegd worden na de datum van boekhoudkundige retroactiviteit.

Indien de datum van ontbinding en vereffening vóór de normale afsluitdatum van het boekjaar van de inbrengende vereniging of stichting valt, dient de inbrengende vereniging of stichting geen jaarrekening meer op te stellen en openbaar te maken voor de periode vanaf de datum waarop haar verrichtingen boekhoudkundig worden beschouwd als zijnde verricht voor rekening van de overnemende vereniging of stichting en de datum van haar ontbinding en vereffening.

Valt de datum van ontbinding en vereffening pas in het daaropvolgende boekjaar, dan zal de inbrengende vereniging of stichting op de normale afsluitdatum van het boekjaar nog steeds een jaarrekening moeten opstellen en openbaar maken.

Openbaarmakingsformaliteiten

Bemerkt nog dat indien de inbreng van een algemeenheid wordt verricht terwijl de algemene vergadering de jaarrekening van het vorige boekjaar nog niet heeft goedgekeurd, het volstaat dat het bestuursorgaan deze jaarrekening ter goedkeuring voorlegt aan de algemene vergadering die beslist tot de ontbinding, dat er wordt gestemd over de kwijting van de bestuurders en dat de jaarrekening wordt neergelegd bij de Nationale Bank van België of bij de griffie van de rechtbank van Koophandel,

waarbij de naam van de vereniging wordt voorafgegaan of gevolgd door de woorden “in vereffening”.